

Votre Programme Matmidim – Chiour BETH

semaine du 14 au 18 novembre

Souguia n° 43

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Chéva Brah'ot (2)

Panim H'adachot

Cette semaine nous continuons la Souguia qui traite des Chéva Brahot, en nous penchant sur la condition des Panim H'adachot, d'avoir deux nouvelles personnes lors de la récitation des Brahot. Ainsi nous pourrons savoir si on est considéré comme Panim Hadachot si on assisté sans la H'oupa mais pas au repas, ou vice versa, si le Shbbat on a aussi besoin de Panim Hadachot, si le repas qui suit la H'oupa aussi nécessite des Panim Hadachot etc ...

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא יפשו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. כי יי יתן חכמה מפיו ויעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאת מתורתך.

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שחר והם עמלים ואינם מקבלים שחר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך.

Programme du Dimanche

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de Tania bat Delphine Rina

Et Léilouy Nishmat Nissim ben Chimron z "l

1. Chita de Rachi

Etudier la Chita de Rachi. Que peut-on déduire de ses paroles ? Cette déduction est-elle obligatoire ? Comment comprenez-vous l'explication de Rachi sur la condition des Panim H'adachot ? Etudier les autres Richonim qui ont parlé de cette Chita

ז: בתולה נשאת פרק ראשון כתובות
דחתים מידי דהוה אקידושא: ת"ר מברכין ברכת חתנים בעשרה כל שבעה
אמר רב יהודה והוא שבאו פנים חדשות מאי מברך אמר רב יהודה בא"אמ"ה
למקראי קודש: והוא שבאו. אל
המשתה: פנים חדשות. בכל יום
שלא היו שם אתמול: מאי מברך

בית הבחירה למאירי מסכת כתובות דף ז עמוד ב
ופנים חדשות אלו נחלקו בה המפרשים לכמה דעות ואין בידינו להכריע והוא
שגדולי הרבנים מפרשים שלא היו שם אתמול אף על פי שכבר אכל שם באחד מן
השבעה הואיל והפסיק יום אחד בנתיים שלא אכל

חידושי הרמב"ן מסכת כתובות דף ח עמוד א
ופי' פנים חדשות שלא אכל שם כל שבעת ימי
המשתה, וכן הוא פי' רש"י ז"ל [...]

חידושי הר"ן מסכת כתובות דף ח עמוד א
פי' פנים חדשות, שיהא חדשות בכל יום שלא היו שם אתמול [...]
חידושי הריטב"א מסכת כתובות דף ז עמוד ב
אמר רב יהודה והוא שבאו פנים חדשות.
פירש"י ז"ל פנים חדשות שלא היו שם קודם לכן [...]

ספר המנהיג הלכות אירוסין ונישואין עמוד תקמב
אם יש שם פנים חדשו' שאוכל שם אדם שלא אכל אתמול מברך

2. Chita de Tosfot

Dans le mot « בשבילם » de Tosfot, qui est concerné ? Tosfot nécessitent-ils des personnes nouvelles ? D'après ce que Tosfot affirment pour Shabbat, comment comprenez-vous l'apport des Panim H'adachot ? Quelle question est sous-entendue dans le H'elkat Méh'okek ?

והוא שבאו פנים חדשות. אור"י דפנים חדשות אין קורא אלל צנני אדם שמרבים צענילם השמחה יותר ושנת דחשנין פנים חדשות דאמרינן
צאגדה מזמור שיר ליום השבת אמר הקב"ה פנים חדשות צאו לכאן נאמר שירה התם נמי מרצין לכבוד השבת בשמחה ובסעודה:

חלקת מחוקק סימן ס"ק יג

בני אדם שמרבים בשבילם. קצת פוסקי' כתבו שדרך להרבות בשבילו משמע הואיל וראוי להרבות לכבודו אף
שלא הרבו מ"מ איכ' שמחה יתירה וכמ"ש לפני זה אף על פי שאין אוכלין שם

Selon vous, est-ce que le Baal Haïtour est du même avis que Tosfot ?

ספר העיטור שער ב - ברכת חתנים דף סד טור ב

והוא שבאו פנים חדשות יש מפרשים שלא באו בתוך הסעודה עד עכשיו אעפ"י שלא אכלו ויש מפרשים כל שאינו מאנשי ביתו אלא שבאו לשמחת החתן והכי מסתב' לן לפום גירסת ירושלמי דגרסין התם ברכת חתנים כל ז' סבר ר' ירמיהו למימר מפקין כלתא כל ז' א"ל ר"י והא תני ר' חייא ברכת אבלים כל ז' אית למימר מפקין מיתה כל ז' מה כאן מנחם עמו אף כאן משמח עמו. מה כאן מזכירין אף כאן מזכירין ש"מ כיון שיש כאן משמחין הרי הן כפנים חדשות ומברכין ברכת חתנים אבל אין שם משמחין אלא אנשי ביתו אין מברכין אלא שהשמחה במעונו

Les mots du jour à apprendre :

Exiler	אָגלױן
J'irai en exil	אָגלױ
Il les a exilés	אָגלױ לױה

Programme du Lundi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de Tania bat Delphine Rina

Et Léilouy Nishmat Nissim ben Chimron z "l

3. Troisième Chita : ne pas avoir déjà mangé à une des Séoudot

Selon le Roch, si quelqu'un a assisté à la H'oupa mais pas aux repas, est-il Panim H'adachot ?

רא"ש מסכת כתובות פרק א סימן יג

יג ת"ר ברכת חתנים כל שבעה א"ר יהודה והוא שבאו פנים חדשות שלא אכלו עד עתה אפילו היו שם בשעת החופה. ונראה דלא מיקרו פנים חדשות אלא בני אדם שמרבים בשבילם שמחה יותר. ושבת חשובה כפנים חדשות דאמר במדרש מזמור שיר ליום השבת אמר הקדוש ברוך הוא פנים חדשות באו לכאן ודרך להרבות בשבת שמחה ומנות ויש מקומות שבשבת אחר סיום התפלה מלוין כל הקהל את החתן עד ביתו ואומרים שם שבע ברכות ואומרים מפני שלא היו שם רוב הקהל ביום הששי וביום השבת כולן מצויין שם. ושאלו את רב האי על מנהגם והשיב(ז) שאינו מנהג יפה אלא שאין איסור בדבר שהרי אמרו מברכין ברכת חתנים כל שבעה והוא שבאו פנים חדשות [...]

קרוב נתנאל מסכת כתובות פרק א סימן יג ד"ה א

שאינו מנהג יפה. שאינו נקרא פנים חדשות אלא כ"כ מרבים בשבילם אלא שאין איסור בדבר דשבת חשיב פנים חדשות ואמרו מברכין ברכת חתנים כל שבעה והוא שבאו פנים חדשות. א"נ יש לפרש שאין מנהג יפה שמא לא יהיה שם פנים חדשות אלא שאין איסור שא"א שלא יהיה בשבת אחד שלא היה מאתמול

Selon vous, y a-t-il une contradiction dans les paroles du Rachba ? Comment l'expliquer ?
Même question ppour le Ramban. Le Ran peut-il aider à répondre ?

חידושי הרשב"א מסכת כתובות דף ח עמוד א

מכאן ואילך אי איכא פנים חדשות בריך כולהו. פי' פנים חדשות כל שלא אכל שם כל שבעת ימי המשתה, וכדאמר' לקמן משכחת לה בפנים חדשות דלא הוה תמן מעיקרא דבפ' אלו מגלחין (כ"א א') [אמרין] ואם באו פנים חדשות חולץ שפירוש דלא הוה תמן מעיקרא כלל [והא נמי דכוותה שאם בא שם אדם בשעת ברכה] ולא נכנס שם כל ימי המשתה מברכין שבע ברכות אף על פי שלא אכל שם עכשיו, וברכת חתנים כל שבעה בין בשעת אכילה בין שלא בשעת אכילה כל שמתאספין שם לשמח את החתן, וכן היא במס' סופרים ונהגו רבותינו לומר בבוקר ברכת חתנים על הכוס בעשרה ופנים חדשות כל שבעה וכן בערב קודם סעודה, בלשון הזה כתוב שם, אלמא אין הכל תלוי באכילה אלא באסיפת העם לשמחם. ועכשיו נהגו לברך בששי שהוא יום ראשון לנשואין במקומותינו, ובשבת כשבאין מבית הכנסת, לפי שחתן יוצא מבית הכנסת ומוציאין את הכלה בתוך העם ומכניסים אותם לחופה ומפני כך מברכין דשמחה גדולה היא להם אף על פי שכבר ברכו בששי סמכו להם לברך בשבת שאי אפשר שלא יהיה שם אחד שלא [היה] שם אתמול, ובתוספות אמרו דשבת כפנים חדשות כדאמרין במדרש מזמור שיר ליום השבת כיון שבאת שבת אמר הקדוש ברוך הוא למלאכי השרת אמרו שירה לפני שפנים חדשות באו לכאן [...]

חידושי הרמב"ן מסכת כתובות דף ח עמוד א

ופי' פנים חדשות שלא אכל שם כל שבעת ימי המשתה, וכן הוא פי' רש"י ז"ל, וכדאמרין לק' משכחת לה בפנים חדשות דלא הוה תמן מעיקרא, ובפ' אלו מגלחין אמרין ואי באו פנים חדשות חולץ שפירוש דלא הוה תמן מעיקרא כלל, והא נמי דכוותה שאם בא שם אדם בשעת ברכה שלא נכנס שם כל ימי המשתה מברכין ז' ברכות ואף על פי שלא אכל שם עכשיו, ונהגו העם לברך ז' בששי בשבת שהוא יום ראשון לנשואין במקומותינו ובשבת כשבאין מבית הכנסת, ויש מי שאומר שטעות הוא בידם שלא נאמרו דברים הללו אלא בסעודה אחר ברכת המזון כדאמרין לק' כי תניא היא בבהמ"ז אבל לא בשעה שאין אוכלין, ומקצת החכמים מיהו ביד העם שלא לומר כן, ואין ראוי לעשות כן שמנהגם זה תורה היא וכן עיקר לפי שמצינו במס' סופרים כלשון הזה ונהגו רבותינו לומר בבקר ברכת חתנים על הכוס בעשרה ופנים חדשות כל שבעה וכן בערב קודם סעודה אלמא קודם סעודה מברכין אותה, ונראה שהיו נוהגין לשמח עמו בבקר ובערב קודם סעודה ומפני כך מברכין באותה שעה

ר"ן על הרי"ף מסכת כתובות דף ב עמוד ב

פנים חדשות. בכל יום שלא היו שם אתמול והרמב"ן כתב דכל שבא פנים חדשות ועומד שם אף על פי שאינו אוכל שם מברכין שבע ברכות וכתבו עוד בתוס' שאם באו פנים חדשות בלילה מברכין עליו לילה ויום והוא שעמד שם בכל שעת ברכה וכתבו בשם ר"ת ז"ל דהאי פנים חדשות היינו ששמחים עליו בני החופה

Comment comprenez-vous l'avis du Ritba ?

חידושי הריטב"א מסכת כתובות דף ז עמוד ב

אמר רב יהודה והוא שבאו פנים חדשות. פירש"י ז"ל פנים חדשות שלא היו שם קודם לכן, ולקמן בשמעתין אמרין פנים חדשות דלא הוה תמן מעיקרא שכן הגירסא בספרי דוקני, ובפרק אלו מגלחין (כ"א א') שאמרו ואם

באו פנים חדשות חולץ הכי נמי מוכח התם [ד]פירוש פנים חדשות דלא הוו תמן מעיקרא, ונראה דכל שלא היה שם בשעת שמחה כשמברכין ברכת חתנים ואף על פי שנכנס שם בשעת שמחה כמאן דלא הוה תמן מעיקרא כלל דמי, אבל ראיתי קצת מרבתינו שכתבו אם בא לשם אדם דלא הוה תמן מעיקרא כלל ולא נכנס שמה כל ימי המשתה מברכין שבע ברכות ואף על פי שלא אכל שם כלל עכשיו ע"כ, ואין זה נראה נכון, ואחרים כתבו שאע"פ שהיה שם בשעת כניסה לחופה שברכו ברכת חתנים בשעת כניסה לחופה, +א"ה, נראה שחסר כאן. + ואף בשאר ימים אין חיוב בברכה בפנים חדשות בשעת סעודה אלא כל שמתאספין לשמח את החתן ואת הכלה בין בשעת אכילה בין שלא בשעת אכילה, וכן הוא במסכת סופרים כלשון הזה ונהגו רבותינו לומר בבקר ברכת חתנים על הכוס בעשרה ובפנים חדשות כל ז' וכן בערב קודם הסעודה ע"כ, ועכשיו נהגו שלא לברך אותה אחר כניסה לחופה אלא בשעת סעודה לפי שאין אנו מתאספים לשמחה אלא בסעודה, ומ"מ כל שהיה שם בשעת שמחה בברכת חתנים אינו פנים חדשות [מפני] [אף על פי] שלא היה שם בשעת סעודה, וזה נראה ברור, אלא שבמקצת מקומות נוהגין לעשות פנים חדשות למי שלא היה שם בשעת סעודה אפי' שהיה שם בשעת כניסה לחופה

וכל שהוא פנים חדשות אף על פי שבא לאחר סעודה ולא אכל שם מברכין בשבילו ברכת חתנים, וכן הסכימו רבותינו

Les mots du jour à apprendre :

Je le raserai	אַגְלִיָּה
Epluché	אַגְלִיד
Etang	אַגְמָא

Programme du Mardi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de Tania bat Delphine Rina

Et Léilouy Nishmat Nissim ben Chimron z "l

4. Quatrième Chita : ne pas avoir entendu les Bra'hot auparavant

Selon le Rambam, quelqu'un a mangé avec les H'atanim mais n'est pas resté jusqu'aux Chéva Bra'ot, sera-t-il considéré comme Panim H'adachot ?

רמב"ם הלכות ברכות פרק ב הלכה י'

ברכה זו שמוסיפין בבית חתנים היא ברכה אחרונה משבע ברכות של נישואין, במה דברים אמורים כשהיו האוכלין הם שעמדו בברכת נישואין ושמעו הברכות אבל אם היו האוכלין אחרים שלא שמעו ברכת נישואין

בשעת נישואין מברכין בשבילם אחר ברכת מזון שבע ברכות כדרך שמברכין בשעת נישואין, והוא שיהיו עשרה וחתנים מן המנין

פסקי רי"ד מסכת כתובות דף ז עמוד ב

ת"ר מברכין ברכת חתנים כל שבעה, אמ' רב יהודה והוא שבאו פנים חדשו'. פי' ברכת חתנים היא שבע ברכות ומשום הכי צריך פנים חדשות אדם שעדין לא שמעו

Quelqu'un assiste à la Houpa, faut-il d'autres Panim H'adachot pour la Seouda qui suit ?

בית יוסף אבן העזר סימן סב

בדק הבית] ומדברי הרמב"ם נראה דאפילו בסעודתא קמייתא דיומא קמא לא מברכין ז' ברכות אלא אם כן [היו האוכלים אחרים שלא שמעו ברכות הנישואין בעת הנישואין וכתב עליו הרמ"ך לפי סוגיית הגמרא ברכת חתנים בסעודה נתקנה וכיון שכן אין נכון שיפטור ברכת הנישואין ברכת הסעודה ומנהגינו לברך ברכת חתנים בסעודה אף ע"פ שהיו כל הקהל בשעת הנישואין ושמעו ברכת חתנים עכ"ל וזה כדברי הרא"ש ורבינו וכן הוא המנהג הפשוט [עד כאן]

כסף משנה הלכות ברכות פרק ב הלכה ט

(Optionnel)

ומפרש רבינו דכל הנך מברכין היינו בשעת סעודה. ופנים חדשות היינו בני אדם שלא עמדו שם בברכת הנישואין ולא שמעו הברכות ולפיכך מברכין בשבילם בסעודה ראשונה ז' ברכות אבל אם עמדו שם בשעת נישואין ושמעו ז' ברכות אין מברכין ז' ברכות ואפי' בסעודה ראשונה. והרמ"ך כתב לפי סוגיית ההלכה ברכות חתנים בסעודה נתקנו וכיון שכן אין נכון שיפטור ברכות נשואין ברכת סעודה. ומנהגנו לברך ברכת חתנים בתוך הסעודה אף על פי שהיה כל הקהל בשעת נישואין ושמעו ברכת חתנים עכ"ל. וכ"כ הרא"ש אהא דאמרין רב אשי איקלע לבי רב כהנא יומא קמא בריך כולהו י"מ סעוד' קמייתא ומיהו אם לא אכל עד הלילה מברכין דלא גרע מפנים חדשות כיון דאכתי לא אכלו בני החופה עכ"ל וכ"כ הטור וכן פשט המנהג

Comment le Tour et le Choulh'an Aroukh tranchent la Halah'a ?

טור אבן העזר הלכות קידושין סימן סב

אין מברכין ברכת חתנים אלא בעשרה גדולים בני חורין וחתנים מן המנין ומברכין אותם כל ז' אחר אכילה והוא שיהא שם פנים חדשות שלא אכלו בחופה אפילו היו בשעת ברכה ואינו נקרא פנים חדשות אא"כ מרבים בשבילם ויש מקומות שנהגין שהקהל הולכים עם החתן מב"ה לביתו ביום שבת שחרית אחר התפלה ומברכין שם ז' ברכות ויראה שאינו מנהג טוב שאפי' אם יש שם מי שלא היה בשעת ברכה לא מקרי פנים חדשות כיון שאין מרבים בשבילו וכ"כ רב האי שאינו מנהג יפה אלא שאין איסור בדבר וישבת וי"ט ראשון ושני היו כפנים חדשות בסעודת הלילה ושחרית אבל לא בסעודה שלישית

שולחן ערוך אבן העזר הלכות קידושין סימן סב סעיף ז

ברכה זו שמוסיפים בבית חתנים היא ברכה אחרונה מז' ברכות, שהיא ברכת אשר ברא. הגה: וי"א דאף אשר ברא אין מברך כל ז' אלא כשמזמנין אחרים, אבל אם אוכל עם בני ביתו אין מברכין, (הר"ן בשם הרמב"ן וכן נוהגין). במד"א, כשהיו האוכלים הם שעמדו בברכת הנשואין ושמעו הברכות; אבל אם היו האוכלים אחרים, שלא שמעו ברכת נשואין בשעת נישואין, מברכין בשבילם אחר ברכת המזון ז' ברכות, כדרך שמברכין בשעת נישואין, והוא

שיהיו י', וחתן מן המניין. וי"א שאפילו היו בשעת החופה ושמעו הברכות, אם לא אכלו שם עד עתה, מקרי פנים חדשות ומברכים בשבילם ז' ברכות אחר ברכת המזון, וכן פשט המנהג.

הגה: וי"א דאם היו שם פנים חדשות, אף על פי שאין אוכלין שם, מברך בשבילם לילה ויום (הר"ן פ"ק דכתובות)

שם סעיף ח

וי"א שאינם נקראים פנים חדשות אלא א"כ הם בני אדם שמרבים בשבילם; וי"א דשבת וי"ט ראשון ושני היו כפנים חדשות בסעודת הלילה ושחרית, אבל לא בסעודה שלישית, וכן פשט המנהג. הגה: ועכשיו נהגו במדינות אלו לברך ז' ברכות בסעודה ג', ואפשר משום דרגילים לבא פנים חדשות; וי"א מטעם דרגילין לדרוש, והדרשה הוי כפנים חדשות

בית שמואל סימן ס"ק ח

וכן פשט המנהג. מהרש"ל פוסק כדיעה קמייתא היינו דעת הרמב"ם

Les mots du jour à apprendre :

A appris	אָגמֶרִי
J'apprendrai	אָגמֶר
Ont appris	אָגמְרוּ

Programme du Mercredi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de Tania bat Delphine Rina

Et Léilouy Nishmat Nissim ben Chimron z"l

5. Comprendre la Mah'loket des Richonim

קהלות כתובות סימן ו יעקב

בענין פנים חדשות לגבי ברכת התנים

שמש הברכות בשעת נשואין ולפי' משמש יותר מהלד השני שכתבנו שמחמת הפנים חדשות המשחח בסעודה נחוסף שמחה להחתן והכלה והמסובין ולכן מצרכין ז' ברכות וא"כ משמש לפי' שהוא חייב על כל המסובין כדן סעודה הראשונה וכ"ל.

ויש להביא ראיה שדעת כמה פוסקים הוא מהלד השני שמחמת חידוש השמחה להחתן וכלה והמסובין טעון ז' ברכות ולא מחמת שהפניה לא שמש הברכות שהרי כתבו הפוסקים ז"ל דשבת נחשב ג"כ פניה ומצרכין בשבת ז' ברכות דאיתא במדרש שאמר הקב"ה על השבת פנים חדשות באו לבאן ט"י בהר"ש ז"ל פי"ק דכתובות ס"י י"ג ואע"פ שבת גברא הוא להתחייב בברכת חתנים ובע"כ מהלד השני שטעון פניה הוא לפי שמחמתו נתרצה השמחה לכל המסובין [ומה"ע כתב הר"ש ז"ל דבע"כ פניה בזה שכתבנו מרבים יותר בשמחה] דלפי' שפיר איכא האי טעמא בשבת לפי שטיי השבת נחוסף שמחה.

ויש לטעון אם בא פניה קטן שמחמתו מרבים בשמחה אם הוא גזן כפניה להי"ב בז' ברכות, ונראה דלפוס לד הראשון שטעון הפניה הוא משום שלא שמש הברכות אם כן י"ל דבא ליתא בפניה קטן, שהקטן אינו בר חובא במלוות, אבל אי ענין פניה הוא לפי שטיי נתרצה השמחה לכל המסובין והחתן וכלה י"ל דזהו שייך נמי בפניה קטן היכא שמחמתו נתרצה השמחה ולדינא ל"ע.

כתובות דף ח' רב אבי אוקלט לבי ר"כ יומא קמא צריך כולהו מכלאן ואליך אי איכא פנים חדשות מצרך כולהו ואי לא אפשו שמחה בעלמא הוא וכו'. ויש לחקור בדיון זה דאיכא פנים חדשות מצרכין ז' ברכות כל שבעה אם זהו חייב על כל המסובין או שזהו מפאת חובא של הפנים חדשות לפי שאלו זהו סעודה ראשונה ומחמת לחא דהפניה חייבו חז"ל ברכה בסעודה זו וזו דהו תלוי בחקירה אחרת אם ענין הפניה הוא מפאת הברכות לפי שזה הפניה עדיין לא שמש הברכות דלפי זה נוטה דעיקר חובא הוא בעיקרו על הפניה ומחמתו חייבו חז"ל סעודה זו בברכות אבל י"ל דענין פניה הוא לפי שעל ידו נחוסף שמחה ותרצה להחתן והכלה ולמסובין והי"ל כשמחמת סעודה הראשונה ולפי' הדעת נוטה שהוא חייב לכל המסובין כענין סעודה הראשונה.

ולכא"ו היה נראה דנחלקו בזה רבותיט הראשונים ז"ל לדעת הרמב"ם ז"ל דפנים חדשות נקרא מי שעדיין לא שמש את הברכות בשעת נשואין משמש לפי' שיסוד דין פניה הוא מחמת לחא דפניה שהוא עדיין לא שמש הברכות ורמ"א עליו חייבא דברכה חתנים ומחמתו חייבו חז"ל לברך ז' ברכות במסובה זו, אבל לדעת הר"ש ז"ל כפי"ק דכתובות והטור, דפניה נקרא זה שעדיין לא אבל בסעודה חתן אפי"פ שכבר

Les mots du jour à apprendre :

Il l'apprend, il l'enseigne	אגמריה
Je t'enseignerai	אגמרה
Il s'est appuyé sur ce qu'il a appris	אגמריה קמרה

Programme du jeudi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de Tania bat Delphine Rina

Et Léilouy Nishmat Nissim ben Chimron z"l

ערוך השולחן אבן העזר סימן סב

כג] כבר נתבאר דבבתולה כשיש פנים חדשות מברכין שבע הברכות כל שבעה ובדליכא פנים חדשות מברכין רק אשר ברא ומהו פנים חדשות לדעת הרמב"ם ז"ל נקראו פנים חדשות אותן שלא שמעו הברכות בשעת החופה אבל אם שמעו אז אפילו לא אכלו עדיין בסעודה אינם פנים חדשות שכן כתב בפ"ב מברכות לענין ברכת אשר ברא שהבאנו ז"ל בד"א כשהיו האוכלים הם שעמדו בברכת הנשואים ושמעו הברכות אבל אם היו האוכלים אחרים אותם שלא שמעו בברכת הנשואים בשעת נשואין מברכין בשבילם שבע ברכות אחר ברהמ"ז כדרך שמברכים בשעת נשואין והוא שיהיו י' והחתן מן המניין עכ"ל

כד] מפשטיות דבריו משמע דמה שצריכין לברך ז' ברכות בפנים חדשות הוא כדי שהאנשים החדשים שלא שמעו ברכות החופה ישמעו הברכות לצאת ידי חובתם אבל א"א לומר כן דאטו האנשים האלה חייבים הם בהברכות אלא דכך הוא עיקר הענין לדעת הרמב"ם ז"ל דהנה ברכות אלו הם לברך את הזוג שיצליחו ובדרך אגב נותנים ברכה לכבוד העם הנאספים ולהזכרת חורבן ירושלים כמ"ש והחייב הזה מוטל על כל איש מישראל כשבא ליהנות לבית חתונת הזוג לברכם בזמן שמחתם בשבעת ימי המשתה והאחד המברך והאחרים שומעים ועונים אמן הוה כאלו כל העומדים ברכו את החתן והכלה וכיון שברכום פעם אחת יצאו ידי חובתם ולכן כשיש פנים חדשות שלא שמעו עדיין הברכות הרי לא בירכו עדיין את הזוג ומחוייבים לברכם ולכן עומד המברך ומברכם והם שומעים ועונים אמן ויצאו ידי חובתם וזה שכתב הרמב"ם מברכין בשבילם כלומר מברכין בשבילם כדי שיצאו י"ח לברך את החתן ואת הכלה ואפילו אם יש אחד שלא שמע מברכין בשבילו ומ"ש והוא שיהיו י' אין כוונתו שהפנים חדשות יהיו עשרה אלא כלומר שעשרה אנשים יהיו בעת הברכות דאין ברכות חתנים בפחות מעשרה וכמ"ש בפ"י מאישות וכן הסכימו גדולי האחרונים [ב"ח וחמ"ח סק"ט] דאפילו בשביל אחד מברכים

כה] אבל רוב רבותינו פירשו הפנים חדשות באופן אחר דאפילו האנשים שהיו בשעת החופה ושמעו הברכות אם לא אכלו שם עד עתה סעודת נשואין נקראו פנים חדשות ומברכים בשבילם שבע ברכות אחר ברהמ"ז וכתב רבינו הב"י דכן פשוט המנהג דלדיעה זו כוונה אחרת יש בפנים חדשות דכיון שימי שמחתם כל שבעת ימי המשתה מהראוי לברכם בכל יום ויום משבעת ימי המשתה ובאמת במס' סופרים פי"ט הל' י"א איתא שהיו נוהגים כל שבעת ימי המשתה בכל בוקר לומר שבע ברכות על הכוס בפנים חדשות אף בלא סעודה [עי' ב"י] אך אנחנו בלא סעודה אין מברכים דכן משמע בגמ' להדיא וכשיש פנים חדשות הוא כשמחה חדשה ונאה לומר הברכות ובאין פנים חדשות אין השמחה גדולה כל כך ועיקר השמחה היא בעת הסעודה ולכן כשיש פנים חדשות על הסעודה שעדיין לא אכלו הוה שמחה יתירה ומברכין כל הברכות ולדעת המס' סופרים יש שמחה חדשה בכל יום כשיש פנים חדשות אבל אם אין שמחה חדשה כגון דליכא פנים חדשות או לפי הש"ס שאינם בסעודה אין מקום להשבע ברכות דלא נתקנו אלא לשמחה חדשה דלכן צריכין לומר אותם תמיד בסעודה ראשונה אף שאמרום בעת הנשואים וליכא פנים חדשות שלא שמעו הברכות משום דבסעודה הוה שמחה חדשה נגד שמחת החופה דלא כמו להרמב"ם ז"ל

כו] ולכן י"א שאינם נקראים פנים חדשות אא"כ הם בני אדם חשובים שמרבים בשבילם מאכל ומשתה ואפילו אם עכשיו אין מרבים בשבילם אלא שראויים לזה הוה פנים חדשות [ב"ח וב"ש] והטעם דכיון דבעינן שמחה חדשה אין נחשבת כחדשה אם אינם חשובים אבל כשהם אנשים חשובים נתוסף שמחה יתירה לבני החתונה וראוי לומר ז' ברכות וא"כ אף אם לא הרבו מאכל ומשתה בשבילם מה בכך ולא בריבוי המאכל תלוי אלא בכבוד האנשים החדשים שראוי להרבות בשבילן אבל לדעת הרמב"ם ז"ל אפילו אם הפנים חדשות הוא אינו חשוב מברכין בשבילן כמ"ש

כז] רבינו הרמ"א בסעי' ז' כתב די"א דאם היו שם פנים חדשות אף על פי שאין אוכלין שם מברך בשבילם לילה ויום עכ"ל ונ"ל דדיעה זו נתייחסה ע"ד מס' סופרים שהבאנו דכל שיש פנים חדשות ביום זה שלא היו אתמול נחשבת כשמחה חדשה וצריכין לברך שבע ברכות וכיון דיום זה הוא שמחה חדשה שלא היה אתמול ממילא דכל היום וכל הלילה הקודמת ראוי לברך ז' ברכות דהא יום זה הוא שמחה חדשה ולכן בכל הסעודות מכלליות היום הזה מברכין ז' ברכות הואיל שיש ביום הזה שמחה יתירה מפני הפנים החדשות אף שאין אוכלין שם דלדיעה זו אין השמחה תלויה בסעודה אלא באנשים ורק מנהגינו שלא לומר ז' ברכות בלא סעודה אבל השמחה אינו תלוי בזה כדעת המס' סופרים ואפילו לדיעה זו אין מברכין כל היום וכל הלילה אא"כ הפנים חדשות עמדו שם כל שעת הברכות כיון דעיקר השמחה בשבילם [ר"ן שם וע"ש מ"ש בשם רמב"ן ואח"כ מתוס' ואח"כ מר"ת ולפמ"ש מתבארים הדברים ודו"ק]

כט] כתבו הטור והש"ע דדווקא בסעודת הלילה ושחרית אבל לא בסעודה שלישית וכן פשט המנהג עכ"ל והטעם פשוט דכמו דפנים חדשות חשיבות השמחה מפני האורחים הוא כשמכניסם בעדם יותר מאכלים או שראויים להכין בעדם כמו כן בשבת בסעודת הלילה ושחרית שמכניסם מאכלים חשובים חשיבי כפנים חדשות אבל בסעודה שלישית אין מדרך להרבות במאכלים חשובים וע"פ רוב אין אוכלים סעודה שלישית רק לצאת י"ח וממילא דליכא עלה חשיבות דפנים חדשות אמנם להדיעה שבסעי' כ"ז פשיטא שגם בה אומרים ז' ברכות אך רוב הפוסקים לא ס"ל כדיעה זו ורבינו הרמ"א לא הביאה רק אם יש מקום שנוהגין כן הוא ע"פ דיעה זו אבל לא הביאה להלכה למעשה בכל מקום [עי' ב"ש סק"ט ולפמ"ש א"ש]

Les mots du jour à apprendre :

Bassine	אֲגִנָּא
Bassines	אֲגִנֵּי
Couche-toi, allonge-toi	אֲגִנֵּי

Bon Limoud sur Matmidim !

*****

BIOGRAPHIES

ערוך השולחן – Aroukh Hachoulh'an

Rabbi Yéh'iel ben Aharon Halevi Epstein est né en 1829 en Russie et décède en 1908. Dès son plus jeune âge il est repéré pour son don intellectuel exptionnel. Il se marie avec la fille de Rabbi Yaakov Berlin de Mir, père du Natsiv de Volojin, où il continuera son étude. Il deviendra plus tard le Rav de Novardok et le Rosh de la Yechiva de la ville. Il est considéré comme un des Guedolei Hador, et écrit des milliers de réponses en Halah'a. Son fils est l'auteur du Torah Temima.

Son ouvrage le Aoukh Hachoulh'an concerne les quatre parties du Choulh'an Aroukh. En plus de donner ses opinions, il explique souvent la source de la Halah'a depuis la Guemarra et cite les différents avis des Poskim et leurs raisons. Son psak est très influencé par le Rambam, et peut souvent contredire l'avis du Mishna Broua, imprimé quelques années auparavant.

H'elkat Méh'oek - חלקת מחוקק

Rabbi Moshé ben Itsh'ak Yehouda Lima est né en Lituanie au début du 17ème siècle. Il était le binôme de Rabbi Achil de Cracovie et fut Rav Kehila en Lituanie pendant plusieurs années. En 1650 environ il devient le Rav de Vilna. Parmi ceux qui l'entourent alors dans son Beit Din on peut compter le célèbre Rabbi Chabtay Cohen (le Chakh). Plusieurs années plus tard il se déplace pour devenir le Rav de Brisk, où il décèdera vers 53 ans environ en 1657.

Il était considéré comme un des Guedolei Hador. Mais c'est essentiellement son ouvrage le H'elkat Meh'oek qui lui fait gagner sa notoriété exceptionnelle, commentant le Choulh'an Aroukh sur Even Haezer, et devient ainsi l'un des deux principaux commentaires avec le Beit Shmouel dans ce domaine.

Beit Shmouel - בית שמואל

Rabbi Shmouel ben Uri Sharga Faybush est né à Wiedyslaw en Pologne environ en 1640 et décède en 1698. Il fut l'élève de Rabbi Hashil de Cracovie. Il fut au départ Rav de Szydlow, et c'est là-bas qu'il commence à rédiger son ouvrage, consacré au commentaire du Choulh'an Aroukh sur Even Haezer.

Quelques années plus tard il est nommé Rav de la ville de Fjorda en Allemagne, où il revoit son commentaire entouré de ses élèves, de façon approfondie, et ainsi réécrit une nouvelle édition du Beit Shmouel. Pour la majorité des éditions du Choulh'an Aroukh Even Haezer, c'est son commentaire avec celui du H'elkat Meh'oek qui sont mis en avant prioritairement.

*****

Liste des 43 Sougiot étudiées sur Matmidim

Sougiot de Brah'ot		Sougiot des H'aguim
1. Birkot Hatorah	17. Birkat Haguefen	8. Hanouka - emplacement de la Hanoukia
2. Choméa Kéoné	18. Natei Inchei	16. Pourim – Michloah' Manot et Matanot Laevyonim
3. Arévout	19. Birkat Haréah'	20. Pesssah – Biour H'amets
4. Kavana dans le Chema	22. Les jus	21. Sefirat Haomer
5. Position pour le Chema	23. Trima	35. Roch Hachana – Les trois Livres
6. Méah Brah'ot	24. Pat Kisnin (1)	36. Soukot – Mitstaer
7. Amen Yetoma	25. Pat Kisnin (2)	
9. Les quantités pour les Brah'ot	26. Les Apéritifs	
10. Les Brah'ot de consommation	27. Zimoun (1)	
11. Brah'a Chéina Tsrih'a	28. Zimoun (2)	
12. Ikar Vétafel	29. Zimoun (3)	
13. Méein Chaloch	30. Zimoun (4)	
14. Brah'a sur un interdit	31. Zimoun (5)	
15. Anigrone	32. Tefilat Haderekh	
	33. Birkat Hagomel	
	34. Birkat Hagomel (2)	
	37. Bal Tossif	
	38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit	
	39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli	
	40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot	
	41. Hatov Véhamétiv sur le vin	
	42. Cheva Brah'ot (1)	
	43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot	